

Ekonomovia kritizujú úvahy o naštartovaní veľkých investícií mimo verejnej správy

Tlačová správa, 9. marca 2020

Novovznikajúca vláda uvažuje o masívnych investíciách, ktoré chce účelovo vyčleniť z okruhu verejných financií. Takéto kroky by zásadne zahmlili reálny stav verejných financií a oprávnené by sa stali terčom kritiky širokej odbornej a investorskej verejnosti. Slovensko si nemôže dovoliť masívne navýšiť dlh a preto jedinou možnosťou je lepšie využívať existujúce verejné zdroje.

Novovznikajúca vláda uvažuje o masívnych investíciách, ktoré chce účelovo vyčleniť z okruhu verejných financií. Slovenskí ekonómovia združení v Klube ekonomických analytikov (KEA) považujú za potrebné sa k takýmto úvahám vyjadriť. Z 25 členov združenia, ktorí sa stihli zapojiť do rýchlej ankety, sa drvivá väčšina zhodla na troch nasledovných myšlienkach, ktoré treba mať na pamäti pri návrhu akýchkoľvek plánov:

Presun veľkých investícií mimo verejného sektora

Novovznikajúca vláda pod vedením p. Matoviča si dala ako hlavný záväzok bojovať proti korupcii a za zvýšenie transparentnosti vo fungovaní verejného sektora. Preto sme s veľkým znepokojením prijali úvahy o vyčlenení niektorých verejných firiem ako napr. NDS z okruhu verejných financií za účelom rýchleho rastu ich zadlženia či nachádzaniu zdrojov na financovanie veľkých investícií prostredníctvom kreatívneho účtovníctva mimo verejného sektora. Takéto kroky by zásadne zahmlili reálny stav verejných financií a išli by proti princípu, o ktorý sa chce vláda snažiť v iných oblastiach. Zakrývanie problémov a kamuflovanie štatistik nikdy nikomu nepomohlo a oprávnené by sa stalo terčom kritiky širokej odbornej a investorskej verejnosti. Úvahy o vyčlenení z verejného sektora by z ekonomického pohľadu dávali zmysel len vtedy, keby sa nové cesty, železnice či byty po dostavaní spoplatnili tak, aby výnosy z týchto poplatkov pokryli v rozumnom čase celé investičné aj prevádzkové náklady. A to na Slovensku v dohľadnej dobe nie je reálne.

Úroveň verejného dlhu Slovenska

Úroveň verejného dlhu Slovenska je dnes v sankčnom pásme ústavnej dlhovej brzdy. Preto akékoľvek úvahy o rýchlych a masívnych investíciách nie sú na mieste. Úrovne sankčných pásiem sa síce laickej verejnosti môžu zdať ako zbytočne prísne, no vychádzajú z dnešnej reality Slovenska – (1) veľmi nepriaznivého demografického vývoja, ktorý nás čaká v ďalších 20-30 rokoch a (2) stále relatívne slabej a zraniteľnej celkovej ekonomickej úrovne Slovenska. Nedávne zmeny v dôchodkovom systéme (odstránenie vekového automatu, ako aj minimálne dôchodky napojené na priemerný príjem) – pokiaľ nebudú zvrátené - by naopak mali znamenať ešte oveľa vyššie uťahovanie opaskov súčasnej generácie, pokiaľ by dôchodkový systém mal byť ufinancovateľný.

Lepšie využívať existujúce zdroje

Klamlivým predstieraním, čo sú a nie sú verejné investície a kamuflovaním verejného dlhu sa ešte žiadnej krajine nepodarilo dosiahnuť udržateľne vyššiu životnú úroveň. Naopak **jedinou zmysluplnou možnosťou je lepšie využívať existujúce verejné zdroje a tak dosiahnuť lepšie fungovanie štátu (čo si aj dal nový premiér ako predsavzatie).** Útvar hodnoty za peniaze (ÚHP) má „v šuplíku“ pripravené analýzy a odporúčania, kde chýbajúce peniaze nájsť, stačí ho len otvoriť a implementovať.

Zároveň trváme na tom (tak ako to opakovane deklaruje p. Matovič), aby každý väčší investičný zámer musel prejsť kontrolou ÚHP, aby menej efektívne verejné investície nevytláčali tie efektívnejšie. Napr. z pohľadu Hodnoty za peniaze bez bližšej analýzy vôbec nie je samozrejmé, že najefektívnejšie verejné investície v súčasnosti sú práve nájomné bývanie. Takýmto postupom zabezpečíme, že naše verejné financie neskončia katastrofou ako v Grécku, bude na vyplácanie dôchodkov a životná úroveň nás, obyvateľov Slovenska, bude môcť udržateľne rásť.

Presné výsledky hlasovania k jednotlivým bodom sú uvedené v Prílohe tejto správy.

Vydané v Bratislave, dňa 9. marca 2020.

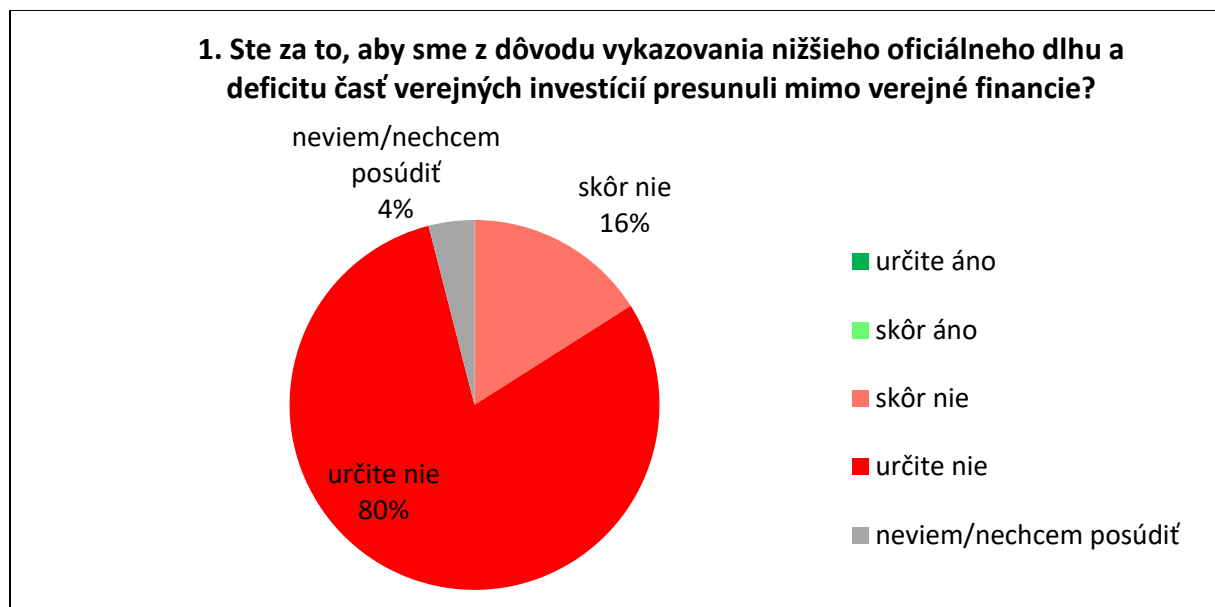
Viac informácií poskytnú:

Juraj Valachy, predseda Klubu ekonomických analytikov
klub.ekonomickych.analytikov@gmail.com, juraj_valachy@tatrabanka.sk
www.ineko.sk/kea

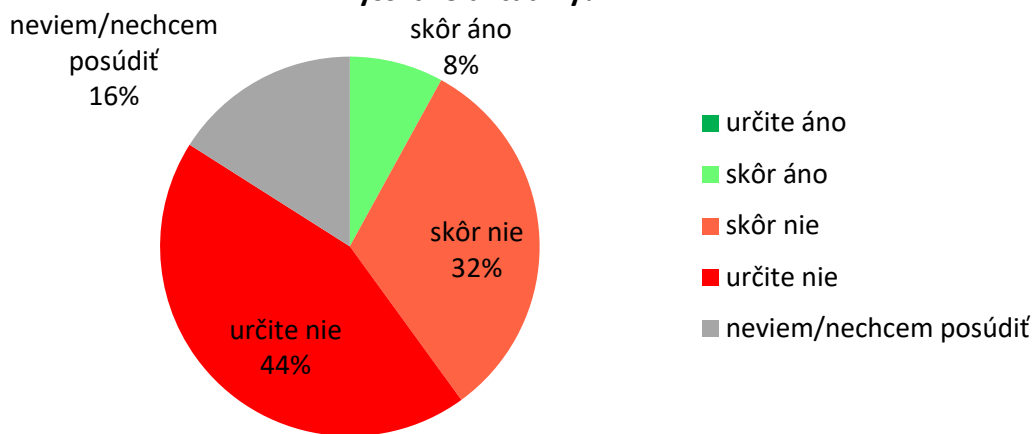
Klub ekonomických analytikov (KEA) je občianskym združením, má 45 členov a pozostáva z ekonomických analytikov z rôznych inštitúcií, ako sú komerčné banky, mimovládne výskumné inštitúcie, Slovenska akadémia vied, ministerstvá, konzultačné firmy a univerzity.

Hlasovanie o hlavných tézach tohto vyhlásenia prebehlo 6.-8. marca 2020 a zúčastnilo sa ho 25 z celkového počtu 45 členov KEA.

Príloha:

2. Vzhľadom na našu ekonomickú výkonnosť, rating a budúce fiškálne tlaky prameniace aj z posledných zmien v dôchodkovom systéme, myslíte si, že rovnovážny (dlhodobu udržateľný) dlh Slovenska je oveľa vyšší ako aktuálny?

3. Myslíte si, že životnú úroveň Slovenska môžeme udržateľne zvýšiť masívnymi investíciami, ktoré by neprešli prioritizáciou cez princíp Hodnoty za peniaze?

